

Didesni ivykiai turi ateiti

Visas katalikiškasis pasaulis su liūdesiu sutiko taikos apatalo popiežiaus Pijaus XII mirtį. O šiandien jau valdovo karūną užsidėjo naujasis — Jonas XXIII. Bažnyčia vėl turi valdovą, kuriam teks nelengvas uždavinys, nes ir patys laikai sunkūs. Bet visi sluoksniai sutaria, kad popiežiaus karūna teko pačiam vertčiausiam asmeniui, nes naujasis popiežius savo kilme ir nuolatiniais ryšiais su žmonėmis yra reto artumo su žeme, su savo ganomaisiais, o plačiausiu veikla kaip diplomatas ir Vencijos patriarchas parodė retus sugebėjimus nulenkti žmonių sielas, patraukti į save, rasti žmonišką vidurio kelią. Dėl to daugelis milijonų pasaulio katalikų gali ramiai atsivėpti.

D. Britanijoje gyvenęs dar neapsinaminęs lietuvis šią savaitę galėtų laikyti ne tik ramia, bet dar viltinga. Jeigu jis nesiruošia važiuoti į Ameriką, kurioje žymiai didesnis nedarbas negu čia, ir kai kurie lietuviai, nebegaudami atlyginimo, privers ti buvo grąžinti nebaigtus išmokėti automobilius ir šaldytuvus, o čia štai vyriausybės politika — paremti paskolomis tuos, kurie perka sendus namus. Net 95 procentai paskoloms gali būti duodami! Šio pokario metais dar nėra buvę taip, ir žmogui, kuris turi truputį pinigų, tik truputį, yra progų užsikabinti, visiškai nesvarstant tokios politikos gilumų.

Iš viso paviršutiniškai savaitė ramiai ir viltinga visame pasaulyje. Net Chruščiovas, nors Rusijoje bandomosios atominės bombos paskubomis sprogdinamos viena po kitos (ir sprogdinimo vieta jau nebe šiaurė, gal dėl to, kad švedai šaukia, jog tie sprogdinimai užneša jiems radioaktyviųjų kritulių; dabar sprogdinama jau pie tinėje Rusijoje), vėl pakartojo, kad socializmui statyti reikia taikos. Labai galimas dalykas, kad jis buvo priverstas tuos žodžius paskubom susireduoti, išgirdęs Amerikos rinkimų rezultatus. Demokratas Trumanas buvo kietas antikomunistas, bet demokratų sluoksniuose komunistinė Rusija, tai reikia pripažinti, turėjo apšiai sau simpatikų. Respublikonų valdymas pa kankamai atkakliai laikėsi prieš rusus. Ne paisant kai kurių mums, pavergtiesiems, nuostolingų susiaurinimų (Europoje panai kintas Voice of America ir kt.), prezidentas Eisenhoweris buvo kietas, Dulles buvo kietas, respublikonai senatoriai ir kongres manai laikėsi kietai. O dabar, kai rinkim us laimėjo demokratai, gal būtų ir Chrus čiovo aplinkoje ima pleventti vilties lempe lė, kad štai įtempimas atslūgs, ir jeigu dar nebus progos pasauliui nukariuoti, tai amerikiečiai bent pamoš. Tikrindami savo krašte nedarbą, duos Rusijai paskolų ir mašinų (o per mažiau prižiūrėjus Hissus ir Abelius gal ateis ir paslapdži, kaip čia sudarytos tos į mėnulį leisti skirtos raketos, nors jos kol kas dar ir nepasiekia taikinio), o paskui galės ateiti ir pasaulinė revoliucija... Kitas, žinoma, reikalas, ar šįkart ir demokratai nebus kietesni ir ar rimtais atvejais nepasakys: niet, net mieliau pasirinkdami nedarbą, negu perteklių iš rusiškės malonės.

Šitokių svajonių lydimas Kremlius ir revoliucijos sukaktį sutiko ramiai: be vodkos ir be ikros, kaip ir dera ramiai laukiantiems girtokos Rusijos blaivintojams. O nuo selterio ir vyno vorką virškinti įpratę skilviai, aišku, neapsvaigę iki to, kad imtų paskubom šokti karo šoki.

Komunistiniai propagandininkai Vokietijoje, Ruhro krašte, — tai tik rutina, kasdienybė. Zenevoje rusų atstovų atkakli laikysena pasitarimuose dėl atominų bombų bandymų sustabdymo taip pat kasdienybė, kuri nei prisideda prie ramybės, nei per daug ardo jos, nes bombos bus bandomos tol, kol visi nepamatys, kad jau gana. O pasitarimai šiuo reikalu juk tęsiasi jau se niai, ir jie labai akivaizdžiai patvirtina istoriją tos pasakos, kurioje lapė ir gervė kvietinėjo viena kitą svečiuose.

Tolimieji Rytai taip pat truputį aptilo. Formozą ir gretimąsias salas valdantieji ir amerikiečių globojamieji Čiangkaišeko kiniečiai gsdina puliti Maocetungo Kiniją. Ar įmanoma, kad pusė milijono suvartų ty salas karių pajėgtų dabar grįžti į milžinišką žemyną su milžiniškais žmonių ištekliais? Ar tai įmanoma be pasaulinio karo, kada Kinijos komunistai apmoko ginklą vartoti net civilinius gyventojus? Atro-

dytu, kad ne. Greičiausia, kad ir rusų atstovo pagasdinimas išstoti iš Unesco — J. Tautų organizacijos kultūrinei ir švietimo pagalbai ir taktai — yra tik šaltojo karo ėjimas specialiai prieš čiangkaišekinius atstovus. O dėl rimtų dalykų — taikos arba karo — teks lūkerėti, kol po rinkimų išryškės Amerikos laikysena.

Kitas židinys — Artimieji Rytai — yra apimęs. Susišaudymas tarp Izraelio ir Sirijos daugiau panašus į eilinę provokaciją, kokių ten dažnai būna. Amerikiečiai pasitraukė, britai pasitraukė, bet užtat rašoma jau, kad ir Jordano karalius žadąs išvažiuoti atostogų. Savo metu, kai britų kariniai daliniai įsikėlė į Jordaną ryšium su kruvina revoliucija Irake, dalis britų spaudos rašė, jog tai yra beprasmiškas žygis, kuris neišgelbės Jordano karaliaus režimo, o tūlu atveju gali tik sukelti pasaulinę gaisrą. Dabar britai pasitraukė, ir Jordane gali pasikartoti Irako įvykiai, ir dėl to kalbos apie karaliaus atostogas svetur gali turėti pagrindo. Sunku ten karaliauti šiais moderniais laikais monarchui, kuris yra pats įstatymų leidėjas ir jų vykdytojas. Ir tas režimas esąs gana žiaurus: karaliaus įsakymu nepaklusnieji kišami į kalėjimus, teisiami ir net mirtimi baudžiami. Sunku dar ir dėl to, kad čia pat yra Nasserio vadovaujama ir arabiškąjį mesianizmą žodžiu ir veiksmu skelbianti Jungtinė Arabų Respublika, kuriai provokarietiška sis Jordanas yra tikras krislas akyse.

Ramū ir Vakarų Europoje. Jei ramiai su silaukęs savo vyriausybės paruoštosios konstitucijos priėmimo ir su viltimi vesdamas Prancūziją į rinkimus gen. de Gaulle gali bučiuotis su Sir W. Churchilliu, tai reiškia, kad yra laiko šitokioms išsklėmėms. Prancūziją dar tebeslegia sunkus akmuo — Alžyras, ir jį reikės išspręsti, bet tam sprendimui dar reikia paruošti kelią.

Italijoje kilusi audra dėl lordo Montgomery atsiminimų knygos yra greičiau audra šaukšte, negu kas nors rimtesnio. Tiesa, min. pirmininkas Fanfani atsiumė net protesto notą, italų nacionalistai šaukia lordą duelin ar reikalauja, kad vyriausybė uždraustų vilkėti šurkščius, Montgomerio mados švarkus, bet tie įvykiai kaip tik ir reiškia, kad nebėra kuo gyventi ir bedarbėms mintims reikia darbo.

Rusijoje taip pat vyksta kasdienybė. Va karus pasiekęs triukšmas dėl rašytojo Boriso Pasternako knygos pamažu apsimsta. Ne laiku, žinoma, jis ir iškilo: lyg tyčia prieš revoliucijos metines, kurios šįmet juk turėjo būti labiau iškilmingos negu bet kada, nes revoliucijos nebūtų buvę be komunistų partijos, o partija net ir Lietuvoje be paliovos garbina save, kad nebūtų matyti 1918 m. nepriklausomybės akto. O visą iškilmingumą kažkaip ir nunešė, lyg vilkas ant uodegos, Pasternakas, su erzines visus su savo Nobelio premija ir nublankinęs visokias bulvių kasimo socialktynes.

— Turiu. Prašau, — maloniai pareiškė tas. — Tik 50 rublių... (?)

— Moterėlė dar bandė derėtis, bet veltui. Teko sumokėti reikalaujamą sumą. Tuo tarpu parduotuvėje toks pat ratlankis kainuoja beveik keturis kartus mažiau.

Iškaba sako, jog Sobutas remontuoja dvi račius, tačiau bene pagrindinis jo užsiėmimas — kursavimas Mažeikiai — Ryga, įvairių detalių gabenimas ir spekuliacijimas.

Tai galima pasakyti ne vien apie Sobutą. Pas laikrodininką Meškovskį gali nupirkti padėvėtų įvairiausių firmų laikrodžių, rašomųjų mašinėlių, muzikos instrumentų. Po laikrodininko iškaba jis remontuoja visokiausius prietaisus ir lupa didžiausius pinigus.

Teko matyti, kaip vienas senukas atnešė pataisyti laikrodį. Meškovskis paėmė jį, pavertė, pakrapštė; padėjė ant stalo, per metilę ilgai žvilgsniu.

— Penkiadešimt rublių, — nė nemirktelėjė pasakė. — Kaip išmanai; pigiau negaliu. Dalių sunku gauti... — paaiškino, matydamas, jog senukas ėmė abejoti.

Gal būt, už tą remontą turėjo būti mokama tik keli rubliai? Bet kas Meškovskį gali nustatyti kainą? Jis įmonės savininkas — štai, jeigu norite, patentas!

Kiek galima būtų išvardinti dar tokių lupikavimo faktų! Kiek ateina į galvą — tiek plėšia už menkiausių patarnavimų ir batišuviai, ir skardininkas, nes žmonės priversti naudotis jų paslaugomis.

— Kam čia man žvalgytis pro langą ir laukti finansų inspektoriaus. Geriau aš pats pas juos nueisiu.

Meškovskis neapsivylė. Finansų skyriaus vedėjas Gražys daug jo nevargino. 50 rublių į kasą — ir registracijos liudijimas kišenėje, o po kelių dienų prie savo buto jis prikėlė didžiulę iškabą: „V. Meškovskio laikrodžių remonto dirbtuvė“.

To tik ir reikėjo. Mažeikietis Augustas Sobutas, kurį laiką dirbęs mašinistu vilnų karšykloje, vėliau elektrinėje, atėjęs į finansų skyrių pareiškė:

— Noriu atidaryti dviračių remonto dirbtuvę.

— Prašau, prašau, — kone išskėstomis rankomis sutiko šį „specialistą“ Gražys.

Netrukus dar vienas namas, esantis Birutės gatvėje Nr. 12, pasipuošė iškaba.

Tuometinis rajono finansų skyriaus vedėjas Gražys, o vėliau ir jį pakeitęs V. Natka privatininkų atžvilgiu buvo tikri gerasirdžiai. Patentus įvairioms dirbtuvėms atidarinėti ir vienas, ir antras švaistė į visas puses. Pajamų mokesčiai buvo nustatomi pagal pačių privatininkų norą, tikriau sakant, — kapeikos. Todėl netrukus privatininkai ėmė dygti, lyg grybai po lietaus.

Lengvu uždabriu ir finansininkų garsidžiškumui susigundė net pramonės kombinato siuvyklos siuvėja Vincenta Vaičkienė. Prieš pusmetį ji metė darbą, gavo patentą, prisiėmė trejetą darbininkų ir greit organizavo kitą „rūbų siuvyklą“. Miestas, kaip matome, rimtai ėmė „puošti“ margų margiausiomis iškabomis.

O kas po jomis slepiasi? Prireikė mažeikietei A. Balčiūnienei dvi račiui ratlankio. Apėjo visas miesto parduotuves — nė su žiburiu tokio dalyko ne-

ras. Nori nenori teko kreiptis į Sobuto dirbtuvę.

— Turiu. Prašau, — maloniai pareiškė tas. — Tik 50 rublių... (?)

— Moterėlė dar bandė derėtis, bet veltui. Teko sumokėti reikalaujamą sumą. Tuo tarpu parduotuvėje toks pat ratlankis kainuoja beveik keturis kartus mažiau.

Iškaba sako, jog Sobutas remontuoja dvi račius, tačiau bene pagrindinis jo užsiėmimas — kursavimas Mažeikiai — Ryga, įvairių detalių gabenimas ir spekuliacijimas.

Tai galima pasakyti ne vien apie Sobutą. Pas laikrodininką Meškovskį gali nupirkti padėvėtų įvairiausių firmų laikrodžių, rašomųjų mašinėlių, muzikos instrumentų. Po laikrodininko iškaba jis remontuoja visokiausius prietaisus ir lupa didžiausius pinigus.

Teko matyti, kaip vienas senukas atnešė pataisyti laikrodį. Meškovskis paėmė jį, pavertė, pakrapštė; padėjė ant stalo, per metilę ilgai žvilgsniu.

— Penkiadešimt rublių, — nė nemirktelėjė pasakė. — Kaip išmanai; pigiau negaliu. Dalių sunku gauti... — paaiškino, matydamas, jog senukas ėmė abejoti.

Gal būt, už tą remontą turėjo būti mokama tik keli rubliai? Bet kas Meškovskį gali nustatyti kainą? Jis įmonės savininkas — štai, jeigu norite, patentas!

Kiek galima būtų išvardinti dar tokių lupikavimo faktų! Kiek ateina į galvą — tiek plėšia už menkiausių patarnavimų ir batišuviai, ir skardininkas, nes žmonės priversti naudotis jų paslaugomis.

— Kam čia man žvalgytis pro langą ir laukti finansų inspektoriaus. Geriau aš pats pas juos nueisiu.

Meškovskis neapsivylė. Finansų skyriaus vedėjas Gražys daug jo nevargino. 50 rublių į kasą — ir registracijos liudijimas kišenėje, o po kelių dienų prie savo buto jis prikėlė didžiulę iškabą: „V. Meškovskio laikrodžių remonto dirbtuvė“.

To tik ir reikėjo. Mažeikietis Augustas Sobutas, kurį laiką dirbęs mašinistu vilnų karšykloje, vėliau elektrinėje, atėjęs į finansų skyrių pareiškė:

— Noriu atidaryti dviračių remonto dirbtuvę.

— Prašau, prašau, — kone išskėstomis rankomis sutiko šį „specialistą“ Gražys.

Netrukus dar vienas namas, esantis Birutės gatvėje Nr. 12, pasipuošė iškaba.

Tuometinis rajono finansų skyriaus vedėjas Gražys, o vėliau ir jį pakeitęs V. Natka privatininkų atžvilgiu buvo tikri gerasirdžiai. Patentus įvairioms dirbtuvėms atidarinėti ir vienas, ir antras švaistė į visas puses. Pajamų mokesčiai buvo nustatomi pagal pačių privatininkų norą, tikriau sakant, — kapeikos. Todėl netrukus privatininkai ėmė dygti, lyg grybai po lietaus.

Lengvu uždabriu ir finansininkų garsidžiškumui susigundė net pramonės kombinato siuvyklos siuvėja Vincenta Vaičkienė. Prieš pusmetį ji metė darbą, gavo patentą, prisiėmė trejetą darbininkų ir greit organizavo kitą „rūbų siuvyklą“. Miestas, kaip matome, rimtai ėmė „puošti“ margų margiausiomis iškabomis.

O kas po jomis slepiasi? Prireikė mažeikietei A. Balčiūnienei dvi račiui ratlankio. Apėjo visas miesto parduotuves — nė su žiburiu tokio dalyko ne-

ras. Nori nenori teko kreiptis į Sobuto dirbtuvę.

— Turiu. Prašau, — maloniai pareiškė tas. — Tik 50 rublių... (?)

— Moterėlė dar bandė derėtis, bet veltui. Teko sumokėti reikalaujamą sumą. Tuo tarpu parduotuvėje toks pat ratlankis kainuoja beveik keturis kartus mažiau.

Iškaba sako, jog Sobutas remontuoja dvi račius, tačiau bene pagrindinis jo užsiėmimas — kursavimas Mažeikiai — Ryga, įvairių detalių gabenimas ir spekuliacijimas.

Tai galima pasakyti ne vien apie Sobutą. Pas laikrodininką Meškovskį gali nupirkti padėvėtų įvairiausių firmų laikrodžių, rašomųjų mašinėlių, muzikos instrumentų. Po laikrodininko iškaba jis remontuoja visokiausius prietaisus ir lupa didžiausius pinigus.

Teko matyti, kaip vienas senukas atnešė pataisyti laikrodį. Meškovskis paėmė jį, pavertė, pakrapštė; padėjė ant stalo, per metilę ilgai žvilgsniu.

— Penkiadešimt rublių, — nė nemirktelėjė pasakė. — Kaip išmanai; pigiau negaliu. Dalių sunku gauti... — paaiškino, matydamas, jog senukas ėmė abejoti.

Gal būt, už tą remontą turėjo būti mokama tik keli rubliai? Bet kas Meškovskį gali nustatyti kainą? Jis įmonės savininkas — štai, jeigu norite, patentas!

Kiek galima būtų išvardinti dar tokių lupikavimo faktų! Kiek ateina į galvą — tiek plėšia už menkiausių patarnavimų ir batišuviai, ir skardininkas, nes žmonės priversti naudotis jų paslaugomis.

— Kam čia man žvalgytis pro langą ir laukti finansų inspektoriaus. Geriau aš pats pas juos nueisiu.

Meškovskis neapsivylė. Finansų skyriaus vedėjas Gražys daug jo nevargino. 50 rublių į kasą — ir registracijos liudijimas kišenėje, o po kelių dienų prie savo buto jis prikėlė didžiulę iškabą: „V. Meškovskio laikrodžių remonto dirbtuvė“.

To tik ir reikėjo. Mažeikietis Augustas Sobutas, kurį laiką dirbęs mašinistu vilnų karšykloje, vėliau elektrinėje, atėjęs į finansų skyrių pareiškė:

— Noriu atidaryti dviračių remonto dirbtuvę.

— Prašau, prašau, — kone išskėstomis rankomis sutiko šį „specialistą“ Gražys.

Netrukus dar vienas namas, esantis Birutės gatvėje Nr. 12, pasipuošė iškaba.

Tuometinis rajono finansų skyriaus vedėjas Gražys, o vėliau ir jį pakeitęs V. Natka privatininkų atžvilgiu buvo tikri gerasirdžiai. Patentus įvairioms dirbtuvėms atidarinėti ir vienas, ir antras švaistė į visas puses. Pajamų mokesčiai buvo nustatomi pagal pačių privatininkų norą, tikriau sakant, — kapeikos. Todėl netrukus privatininkai ėmė dygti, lyg grybai po lietaus.

Lengvu uždabriu ir finansininkų garsidžiškumui susigundė net pramonės kombinato siuvyklos siuvėja Vincenta Vaičkienė. Prieš pusmetį ji metė darbą, gavo patentą, prisiėmė trejetą darbininkų ir greit organizavo kitą „rūbų siuvyklą“. Miestas, kaip matome, rimtai ėmė „puošti“ margų margiausiomis iškabomis.

O kas po jomis slepiasi? Prireikė mažeikietei A. Balčiūnienei dvi račiui ratlankio. Apėjo visas miesto parduotuves — nė su žiburiu tokio dalyko ne-

TEGYVUOJA LATVIJA!

Lapkričio 18 d. latvių tautai tas pat, ką mums Vasario 16-toji: atgimsmos valstybės, tikėjimo tautos valstybingumu, vilties, tautos gajumo diena. Tai jų nepriklausomybės paskelbimo diena, siejanti mus su latviais stipresniais saitais, negu kuri kita diena iš viso.

Pečiais surėmę gyvename su ta krauju ir kalba mums broliška tauta amžius, nuo neatmenamų priešistorinių laikų, gynėmės nuo dalies tų pačių priešių ir išlikome, kartu laisvę išsikovojoje, kartu pasidžiaugę ir vėl laikinai netekome jos, nešiodamies širdyje neišdildomą jos saldumą.

Nepriklausomoji Latvija savo gyvenime įmynė gilią pėdą. Kaip ir Lietuvoje, ten kraštas per trumpą metų skaičių atsiekė didžiulės pažangos ūkyje ir kultūroje. Kai kurios pažangos buvo jau toks aukštas laipsnis, jog kaimynams teko ir stebėtis ir stengtis neatsilikti. O šiandien ten vykdomas kelias atgal, nupazanginimas, nužmogimas, kaip ir mūsų Lietuvoje. Bet tas

kelias neveda į amžinybę ir begalinę tolybę. Mūsų protas neleidžia sutikti, kad dviojų broliškųjų Pabaltijo tautų likimas būtų amžinai dauzomas kūjais ir kapojamas piautuvais. Trokšdami patys laisvės, mes ir Latvijai jos nepriklausomybės dieną linkime —

TEGYVUOJA LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA LATVIJA!

SVEDO NEBELEIS I UŽSIENIUS?

Rugsėjo pabaigoj kompozitorius ir dirigentas Jonas Švedas susilaukė 50 metų amžiaus. Ta proga apdovanotas garbės raštu, įvykiui pagerbti surengtas specialus ansamblio koncertas, kalbėta apie ansamblio artimiausius planus, bet nei žodžiu neužsiminta apie koncertus Prancūzijoje ir Italijoje, iš kur vasarą buvo gauti kvietimai. Nebekalbama ir apie Dvariono koncertą Londone.

(LNA)

Septynios DIENOS

RINKIMUS LAIMEJO DEMOKRATAI

Respublikonai Amerikoje smarkiai pralaimėjo rinkimuose į kongresą ir senatą. Senate jie dabar turės 34 senatorius (turėjo 47), demokratai 62 (turėjo 49); kongrese respublikonai 152 (turėjo 200), demokratai 281 (turėjo 235).

Prezidentas, kaip žinia, yra išrinktas kaip respublikonas.

PASKOLO SENO NAMŲ PIRKEJAMS

Britų vyriausybė per statybų bendroves duos iki 95 procentų paskolos tiems, kurie norės pirkti prieš pirmąjį pasaulinį karą statytus namus.

Pastaruoju metu tokiems namams pirkti buvo suvaržytas paskolų davimas.

DEMONSTRACIJOS JAPONIJOJE

Dešimt tūkstančių policijos lapkričio 5 d. buvo sutraukti į Tokio sklaidyti demonstrantų, kurie ėjo į dietą (parlamentą) protestuoti, nes svarstomas įstatymas, kuris policijai žada suteikti daugiau teisių.

POPIEŽIAUS KARŪNAVIMAS

Lapkričio 4 d. popiežiaus Jono XXIII karūnavimosi ceremonijas Vatikane buvo susirinkę apie pusę milijono žmonių ir apie 2.500 aukštų bažnyčios dignitorių, vie nuolių ir kunigų. Ceremonijos buvo rodomos per televiziją.

IŠ PASTERNAKO ISTORIJS

Komunistų valdomos Indijos valstybės Keralos rašytojai paprašė Nehru pakviesti pas juos Pasternaką, nes jie pripažįsta laisvę.

Pasaulinė rusų antikomunistų organizacija sakosi spausdinsianti ploname popieriuje „Dr. Živago“ ir siūlysianti svetur atsidūrusiems rusams — turistams, prekybininkams, jūrininkams.

PASLIJĘS BOMBŲ REIKALAS

Spalio 31 d. susirinkusi tartis dėl atominų bombų bandymų sustabdymo trijų didžiųjų (Amerikos, D. Britanijos ir Rusijos) komisija gavo vakarietiškiųjų dalyvių pasiūlymą nuo tos dienos sustabdyti tuos bandymus. Bet Rusija susprogdino po bombą lapkričio 1 ir 3 dienomis ir pasiryžusi dabar dar tiek bandymų atlikti, kiek jų amerikiečiai ir britai nuo kovo mėn. galo išbandė drauge sudėjus.

PRĖMIMAS BE VODKOS

Revoliucijos šventės proga priėmimo Kremliuje Chruščiovas pareiškė, kad Tar. Sąjunga „socializmui statyti“ nori taikos. Priėmimo nebuvo nei vodkos, nei ikros. Geriamas buvo vynas ir mineraliniai vandenys.

ATSIMINIMAI SUKĖLĖ TRIUKSMĄ

Lordo Montgomery atsiminimai iš paskutiniojo karo sukėlė didelį triukšmą Italijoje, nes lordas blogai atsiliepė apie italų karių. Kai kas kviečia lordą net duelin.

Lordas Montgomery, neslėpdamas savo nuomonės, net ir prezidentą Eisenhowerį knygoje yra apibūdinęs kaip blogą strategą.

ir milijonų darbuotojas Antanas Norkus. Jis įsirengė kažką panašaus į lentpiuvę ir taip pat teikia savo paslaugas už gerą atlyginimą.

Rajono vadovai viso šito lyg ir nemato, nesirūpina sukurti sveikas ir rentabilias kooperatines dirbtuves. O ko daugiau privatininkams ir spekuliantams reikia.

K. Liubšys, („Tiesos“ koresp.)

Iš „Tiesos“, Nr. 97, 1958.

KOVOS IZRAELIO - SIRIJOS PASIENY

Izraelio - Sirijos pasienyje buvo prasidėjusios kautynės, į kurias Izraelis jau buvo beįsvežęs tankus. Kautynės sustabdė J. Tautų stebėtojai.

Kautynės prasidėjo, kai sirijiečiai ėmė apšaudyti laukų dirbti išėjusius žydus.

PASAULYJE

— D. Britanijos uostuose yra daug neoficialių bedarbių — žmonių, kurie gauna mažiausią nustatytą atlyginimą, bet kuriems nėra darbo.

— Gen. de Gaulle Prancūzijos vardu apdovanojo Sir W. Churchillį Prancūzijos išlaisvinimo ordnu.

— New Yorko gubernatorium vietoj milijonieriaus demokrato Harrimano išrinktas milijonierius respublikonas Rockefelleris.

— Belgijoje atsistatydinusios vyriausybės ministeriui pirmininkui karalius pavedė sudaryti naują vyriausybę.

— Rusija žada išstoti iš Unesco — J.T. organizacijos kultūros reikalams, nes ten yra Čiangkaišeko atstovas, bet nacionalistinė Kinija neįmoka net ir nario mokesčio.

— Nepasisekė ir trečiasis amerikiečių bandymas nuskraidinti raketą į mėnulį: 1000 mylių iškiliusi, ji pasiekė vėl erdvę ir ties Afriką sudegė.

— Britai padidina karių pensijas ir įvairius priedus aktyvios tarnybos kariams.

— Kubos prezidentu išrinktas Rivero, buvusio prezidento Batistos rėmėjas.

— Berlyne suimtas Aleksandras Fuss, kuris pastarojo karo metu dirbo nacių žvalgybai, po karo — Vakarams, o nuo 1953 m. bolševikams.

— V. Vokietijos policija areštavo 37 komunistus.

— Jordano karalius Hussein ruošiasi už sieniuose praleisti atostogas (jo režimą apginti buvo atėję britų kariniai daliniai, kurie jau baigė išvažiuoti).

MOKYKLŲ REFORMA DAR ATIDĖTA

Prasidedant mokslo metams, M. Gedvilas (švietimo ministeris) pareiškė, kad mokyklos dabar nėra patenkinamos ir yra pribrėmęs mokyklų reformos klausimas. Dabar vykstančios tuo reikalu plačios diskusijos ir esą reikia tikėtis, kad ateinančiais metais reformai bus pasirodžius.

Šįmet vidurinėse mokyklose esą įvedama daug papildomų fakultatyvinių (pasirinktinių) pamokų, iš viso maždaug net iš apie 30 sričių, pvz., namų ruošos, sodininkystės, daržininkystės, gyvulininkystės, žemės ūkio mechanizavimo, suvi

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Šiais metais sukanka 40 metų sukaktis nuo Lietuvos Kariuomenės įkūrimo. Londone ši sukaktis bus gražiai paminėta sekančią savaitę — lapkričio 22 d., šeštadienį, 7 val. vak. parapijos salėje, Victoria Park Road. Meninėje dalyje pirmą kartą Londone pasirodys solistas Kasparavičius. Londone vyry ir bažnytinis chorai jau senai ruošiasi programai. Po minėjimo bus priedadventinis pasilinksminimas. Lapkričio 23 d. — sekmadienį, Londono Lietuvių bažnyčioje Suma 11 val. šv. Mišios bus laikomos už visus žuvusius už Lietuvos Laisvę. Giedos solistai, pritaikytas pamokslas, o po Sumos — giedama Libera.

Abiems Londono chorams vadovauja V. Mamaitis. Repetitorius daro du kart, o kartais ir tris kart į savaitę. Choriškai parodoma daug pasisventimo: dažnas toli gyvenamas nuo bažnyčios (viena choristė net už 10 mylių Ilforde) nepaleidžia repetitijų ir todėl matyti nuolatine kylanči pažanga. Ši minėjimą ruošia abu chorai su savo vadovu, kurie prieš mėnesį buvo puikiai pasižymėję surošus. Dr. V. Kudirkos minėjime. Reikia tikėtis, kad ir toliau gyvena tautiečiai gausiai dalyvaus šiame minėjime.

Parap. koresp.

MIRĖ PALIKĖS TESTAMENTĄ

Spalio mėn. pabaigoje mirė Bradfordo kolonijus lietuvis Dominikinas Gražinis. Jis paliko testamentą, pagal kurį jo paliekamąjį turtą globoti įgaliojamas DBLS pirmininkas. Turtas skiriamas Lietuvoje gyvenančiai jo šeimai.

Tai reta išimtis tremtinių gyvenime. Paprastai žmonės būna neapsirūpinę testamentais, jų pinigai ar turtas lieka valstybei, o laidotuviams dar tenka sumesti vietinei kolonijai.

ARTINASI PABALTIEČIŲ MOTERŲ BAZARAS

Maloniai primename, kad š.m. gruodžio 5, 6 ir 7 d.d. įvyks Pabaltiečių Moterų Tarpautinis Kalėdinis Bazaras.

Dar kartą kreipiamės į tautiečius, prašydamos siųsti lietuviškam Bazarui skyrusius aukus ir daiktus pardavimui bei loterijai adresu: DAINAVA, 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Kalėdinio Bazarų pelnas skiriamas reikalingiems pagalbos lietuviams šelpiti.

— Mergyte, kur važiuoji? — Bernyti, į šiaulius!

Ne, ne, šį šeštadienį važiuokite dar ne į šiaulius, bet Londoną!

LITERATORŲ VAKARĄ.

Programoje dalyvauja: Danguolė Sadūnaitė — Sealey, Fabijonas Neveravičius. B. Daunoras ir K. Barėnas.

Tai gi iki pasimatymo šį šeštadienį, lapkričio 15 d., 7 val. vakare Lietuvių Namuose (1, Ladbroke Gardens, W.11).

Kas mėgsta šokti — po programos gales pasižvelgti.

Kas mėgsta išgerti — taip pat nebus draudžiama.

PRIEIMIMAS LONDONO PARAPIJOS KLEBONUI KUN. A. KAZLAUSKUI

Kaip jau žinoma, kun. A. Kazlauskas yra išvykęs į JAV. Jis PL Bendruomenės Seime atstovavo Anglijos lietuvių bendruomenei ir aplankė Kanadą.

Jis grįžta Londoną šį mėnesį.

Parapijos komitetas, padedamas kitų organizacijų ir draugijų, rengia jam, kaip savo atstovui, pagerbti pobūvį Sporto ir Socialinio (Parapijos salės) Klubu patalpose. Data bus pranešta vėliau. Pobūvio dalyviams mokėstis: vyrams 1 svaras, moterims 10 šilingų.

UŽSISAKĖ VAISMEDŽIUS

Penkis vaisinius medelius Lietuvių Sodybos sodui užsakė p. R. Gustainis iš Aylesbury.

Be to, dar du medeliai yra užsakyti p. Tirezvičiaus dukrelės Onutės vardui.

Pagal šiu metų planą L. Sodyboje, be jau užsakytyjų, dar yra reikalinga 12 medelių. Kas dar norėtų pasidaryti sodo dalininku, prašomi užsakyti medelius galimai greičiau. Vieno vaismedžio kaina 15 š.

Be vaismedžių, Sodyboje ilgainiui bus pradėti sodinti įvairūs krūmai ir dekoratyviniai medeliai. Apilink lietuvišką kryžių numatoma įrengti pušaičių ir tujų kalnelį. Iš anksto dėkojama tiems, kurie norėtų ir prie šio plano prisidėti.

YRA VIETOS SENELIAMS

Lietuvių Sodyba buvo įsigyta lietuviams seneliams. Ji turėjo pasidaryti senelių namais. Iki šiol tokių lietuvių susirado labai nedaug. (Kitataučiai dažnai siūlo, bet jie nepriimami). Būtų gera, kad seneliai pensininkai, kurie norėtų Lietuvių Sodyboje apsigyventi, apie tai praneštų dabar, žiemos metu, kol kambariai neprizadėti vasarotojams.

Visi iki šiol Sodyboje apsigyvenę seneliai, be pensijos, dar gauna valdžios pašalpas, ir pragyvenimas jiems nesudaro didelių rūpesčių.

Kas norėtų gauti smulkesnį informaciją, prašomi kreiptis į Liet. Namų Vyr. Direktorių p. Bajoriną, arba tiesiog į Lietuvių Sodybą.

KALĖDOS LIETUVIŲ SODYBOJE

Jau pats laikas užsakyti kambarius L. Sodyboje Kalėdų atostogoms praleisti. Mokėstis už keturias dienas nuo Kūčių vakaro iki sekmadienio vakaro yra nuo 6½ sv. iki 7 svarų (pagal kambario pasirinkimą). Lietuviškos Kūčios bus valgomos 7 val. vakaro.

Teirautis šiuo adresu: Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel.: PAR 2470.

REZERVUOKITE GRUODŽIO 13 D., ŠEŠTADIENĮ, KONCERTUI

DBLS Centrinio Skyriaus Valdyba gruodžio 13 d. Londone rengia lietuviškos dainos koncertą. Visą to vakaro programą išpildys Bradfordo Atžalynas, kuris pirmą kartą pasirodys Londone.

Tiek Londone gyvenančius tautiečius, tiek jo apylinkėse prašome nepraleisti retos progos ir gruodžio 13 d. šeštadienį rezervuoti tam vakarui. Koncerto pradžia 7 val. vakaro. Atžalyniečių spektaklis įvyks jaučioje XX Amžiaus teatro salėje, esančioje Lietuvių Namų kaimynystėje.

COVENTRY

Š.m. lapkričio 15 d., 18 val., Pilot salėje įvyks Kariuomenės šventės minėjimas. Programoje: paskaita ir linksmoji dalis. Gros naujas, dar negirdėtas puikus orkestras.

Kviečiame visus saviškius ir kaimynus! Coventry sk. Valdyba

WOLVERHAMPTONAS

Lapkričio 15 d., 19 val., DBLS Wolverhamptono sk. Valdyba rengia George Hotelio salėje šokių vakarą.

Į kurį maloniai kviečiami atsilankyti bičiuliai iš toli ir arti.

Gros puikus orkestras. Veiks bufetas ir loterija. Šokiai tęsis iki vidurnakčio.

Skyriaus Valdyba

MANCHESTERIS

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ SU PARTIZANISKU VAIDINIMU

Lapkričio 8 d. Karių Veteranų Sąjungos „Ramovės“ Manchesterio skyrius suruošė kariuomenės šventės minėjimą, į kurį susirinko ne tik vietos, bet ir platesnių apylinkių lietuviai, užpildydami erdvią salę. Iškilmes pradedant papuošton scenon buvo sunėtos lietuvių tautinė ir anglų vėliavos. Skyriaus pirm. V. Kupstys tarė atidarojamąjį žodį. Marijos giesmė pagerbi žuvusieji. O paskaitą skaitė specialiai iš Londono atvykęs p. M. Bajorinas, lietuvišku nuosirdumu išsprendžiamas mūsų kariuomenės žygius ir ypatingą jos vaidmenį tai kos metais.

Minėjimą sveikino su ponis ir sūnum šventėje dalyvavęs British Legion Manchesterio skyriaus pirmininkas p. Martin. Maloni ir netikėta šio minėjimo staigmena — tai Manchesterio atgijusio vaidintojų būrelio pasirodymas. Tas būrelis šia proga suvaidino S. Lauciaus veikaliuką ir partizaninių kovų Lietuvoje „Paslaptingosios zonoje“. Tai dalykas, su kuriuo nesunku susidurti tikriesiems teatralams, o mę gėjams be tinkamos režisūros jis nelengva įkasti. Vis dėlto manchesteriškiai, kaip atrodo, viską nugalėjo, ir jų vaidinimas kartais žibtelavo tikra teatro vaidyba.

Partizanų vadas Gervydas (vaidino Leonas) ir jo sesuo Aldona (Grigaravičiūtė) paliko neišdildomo įspūdžio. Partizanai Petras (Laurinaitis) ir Povilas (Murauskas) iškino žiūrovą. Bobulės ryšininės vaidmenyje Laurinaitienė pasireiškė kaip ypač didelių gabumų aktorė. Istrebitelis Kvarka (Verbickas) ir milicininkas Zvagus (Šablevičius) papildė vaidinimą būdingais tipais.

Režisūra — Dainausko, apšvietimas — Pūro, administravimas Kupsčio, — visa buvo prityrusių rankų darbas.

Žiūrovai nepagalėjo vaidintojams katučių. Vaidintojos apdovanotos gėlėmis.

Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Toliau dar buvo dalytasi mintimis prie alaus ir užkandžių (Navickienės), šokta ir dainuota ir vykdytos loterijos.

Kalbant dėl vaidinimo, tai būtų gaila, jei tomis būrelio vaidintojų pastangomis nepasinaudotų ir kitų vietovių lietuviai. Rytjaus dieną ramovėnai su savo vėliava dalyvavo drauge su britų organizacijomis eisenoje iki Nežinomojo Kario kapo. Ten jie padėjo vainiką su lietuvišku ir anglišku užrašais.

D. Dainutis

CORBY

Visuotinis susirinkimas

DBLS Corby sk. Valdyba 1958 m. lapkričio 16 d., 5.30 val. p.p., St. John Ambulance Hall šaukia

Visuotinį skyriaus narių susirinkimą.

Prašome skyriaus narius nusišvelnuoti ir dalyvauti kuo gausiausiai. Tai pat progą kviečiame atvykti Corby lietuviškos mokyklos vaikų tėvus, nes bus aptarti reikalai, susiję su mokykla. Sk. Valdyba

Nebūk girmakšlis. Visados susiras kas nors, kas pažino tave nuo vaikystės dienų.

(Kinų patarlė)

BIRMINGHAMAS

Skyriaus susirinkimas

Lapkričio 2 d., sekmadienį, DBLS Birminghamo skyrius turėjo visuotinį narių susirinkimą. Skyriaus pirmininkas ir atstovas į visuotinį Sąjungos suvažiavimą J. Zokas padarė pranešimą apie suvažiavimo darbus ir nutarimus. Po to Sąjungos Valdybos išdėstė V. Akelaitis iš Londono nupaskojimo skyriaus nariams apie naujos Sąjungos Valdybos svarbiausius darbus ir užsimojimus. Sekė narių paklausimai, į kuriuos atsakinėjo Sąjungos Valdybos atstovas. Taip pat jis išklaušė įvairius narių pageidavimus, pažadėdamas juos parvežti Sąjungos Valdybos dėmesiui. Susirinkimas buvo palyginti gausus — dalyvavo 25 nariai.

Buvęs

NOTTINGHAMAS

Lapkričio 20 d., 7.30 val. Nottinghamo lietuvių klube Romuva rengiamas paskutinis pasilinksminimas prieš adventą.

Kviečiame atsilankyti visus senus ir jaunus. Pasilinksminimui grieš akordionistas K. Venskus. Klubo Valdyba

Kariuomenės šventės minėjimas

Lapkričio 22 d., 6.30 val. p.p., Medows Community Centre salėje Nottinghamo Liet. Taut. Sąj. Sk. rengia

Kariuomenės šventės minėjimą.

Programoje: paskaita ir meninė dalis. Buvusius karius ir visuomenę kviečiame atsilankyti.

Sekmadienį, 23 d., 12.15 val., St. Patrick bažnyčioje pamaldos už žuvusius.

Salė yra Kirke White St. ir Queens Bridge Rd. (buv. Queens Drive) sankryžoje. Važiuoti autobusu iki Midland gelež. stoties ir, perėjus gatvę, eiti žemyn apie 400 ydų, ir čia prie policijos būstinės, kairėje pusėje yra salė.

Liet. Taut. Sąj. Valdyba

BRADFORDAS

Kariuomenės šventės minėjimas

Lapkričio 22 d., 5 val., Bradfordo lietuvių Vyties klubo namuose įvyks

Kariuomenės šventės minėjimą.

Programoje p. Giedraitis paskaita ir Atžalyno meninė programos dalis. Kviečiame minėjime dalyvauti.

DBLS Bradfordo skyrius

SPORTAS

Pabaltieji turnyras Bradfordo

Šiame krepšinio turnyre dalyvavo visa eilė krepšinio komandų: dvi latvių, dvi lietuvių (Viltis ir Šarūnas) ir viena estų, sudaryta iš visos Anglijos.

Turnyre vyravo latviai, antrąją eilę estai ir trečioje — lietuviai. O galėtų būti kitaip. Lietuvių iš viso yra 14 gerų krepšininkų ir galėtų būti sudarytos dvi gan pajėgios komandos. G. Glatkauskas žaidžia už latvių Londono SK. Ten pat ir Kalibatas. A. Šeškevičius žaidžia už DVE (Londoną). Šios dvi komandos yra vyraujančios. Sudarius vieną lietuvių vienetą, kuriame būtų Glatkauskas, Aleknavičius, Serpalis, Šeškevičius, Kelmistraitis ir visa eilė kitų, būtų gausiai geri rezultatai. Ar ne verta dėl to pagalvoti ir pasisakyti?

Viltis iš turnyro iškrito, pralaimėjusi prieš estus ir latvių Trimdą. Panašaus likimo susilaukė ir Šarūnas.

Tikėkimės, kad lietuviai kitais metais geriau susiorganizuos.

V. Kelmistraitis

Padėka

Bradfordo sporto klubui ir p.p. Paleckiams už viltiečių priėmimą ir pavaišinimą reikiama nuosirdžia padėka.

Taip pat visiems bradfordiečiams už parodytą gerą širdį ir pagalbą bei patarnavimus.

Sporto klubas taip pat dėkoja J. Snabai čiu, kurio mašina viltiečiams važiavo, ir Šoferiui Br. Buragai, kuris taip puikiai ir saugiai vairavo.

Vilties Sporto Klubu Valdyba

TAURAS

(sav. Ant. Briedis)

88, GOLDSMITH AVE., London, W.3.

LIETUVIAMS!

DEMESIO VOKIETIJOS

Arčiau gyvenantieji ir norintieji pamatyti medžiagų pavyzdžius, gauti informaciją ar užsakyti standartinius maisto siuntinius (kurie gali būti pasiųsti iki 44 svarų svorio) kreipiasi į Herr J. Venckus, Bruchmuehlbach /Pfalz, Schliefach 65. Taipogi mes ieškome lietuvių, norinčių bendradarbiauti su mumis, iš kitų didesnių lietuviškų kolonijų.

Manchesterio ir apylinkės lietuviai, norintieji pamatyti mūsų siunčiamų medžiagų pavyzdžių, gauti kainoraščių ar informacijų, kreipiasi į Mr. V. Leonas, 4, Hampden Grove, Eccles, Manchester.

Mes greičiausiai (per 2 dienas) pasiunčiamės jūsų pačių supirktus siuntinius pagal jūsų pateiktas sąskaitas. Sąskaitą siunčiame pasiuntę siuntinį. Mokėstis už patarnavimą yra tik £1.

STUDENTŲ BALSAS

NR.5 1958

SKYRIŲ VEDA V. J. BYLAITIS IR K. DIKŠAITIS. MEDŽIAGĄ SIŪSTI SIUO ADRESU: STUDENTŲ BALSAS, BONN, POSTLAGERND, GERMANY.

KETURIOLIKA METŲ

Trijuose „S.B.“ numeruose spausdinsime neseniai iš Lietuvos atvykusio kolegos straipsnį apie jaunimo padėtį pokarinėje Lietuvoje. Dėl visiemis suprantamų priežasčių nebus minima autorius pavardė.

Skyriaus Red.

Šiandieną jau praėjo daugiau kaip keturiolika metų, kai bolševikai antrą kartą okupavo Lietuvą. Keturiolika metų! Keturiolika metų melo, propagandos ir prievartos. Keturiolika metų nepaėjusių nepalikdami žymės; keturiolika metų yra pakankamas laikas tarpas naujai kartai išaugti. Ką galvoja šandien mūsų jaunimas, ypač besimokantis, ką jis mano apie Lietuvos ateitį ir kokios jo pažūros?

Komunistai visą laiką mėgina jaunimą auklėti vadinamoje internacionalizmo dvasioje, tačiau iškelia rusus kaip vadovaujančią tautą, atnešusią Lietuvai „laisvę ir pasiturtinį gyvenimą“. Visas pasaulis suskirstomas į dvi stovyklas: kapitalistinę ir socialistinę. Socialistinėje — gerai, kapitalistinėje — blogai. Socializmas auga ir stiprėja, o kapitalizmas, kaip atgyvenusi socialinė visuomenės santvarka, yra pasmerktas žlugti. Pasaulyje yra dvi žmonių klasės: išnaudojamieji ir išnaudotojai. Pastarieji turi būti sunaikinti. Lietuvos praeitis yra buvusi žmonių kova už išlaisvinimą iš buržuazijos jungo. Tos kovos įsikūnijimas — tarybinė santvarka. Ateities perspektyvos skiriamos kažkokiam mitiniam komunizmui, apie kurį tik retas partijos pareigūnas sugeba tik šiek tiek teorinį apibrėžimą sukurti.

Religija — prietaras, stabdantis pažangą; naujosios sistemos žmogus privalo nusikratyti prietarais.

Svarbiausias komunistų siekimas yra atpratinti jaunimą protauti ir veikti savarankiškai. Galvoja tik partija, t.y. jos viršininkas, o visi kiti privalo be sąlygų vykdyti komunistų nurodymus.

Tai yra pagrindiniai režimo propagandinės mašinos programos punktai, ir jiems įgyvendinti pavartojamos visos priemonės. Radijas, spauda, kinas tarnauja valstybei. Mokyklos perreformuotos iš pagrindų, susirinkimų ir mitygų lankymas būtinai. Kiekviename žingsnyje plakatai, šūkiai, portretai, primenantieji žmogui, kokius laikus jis gyvena. Milžiniškas propagandos aparatas dirba be pertraukos diena iš dienos, metai iš metų, prievarta kaldamas komunizmo dogmas į jaunulio sąmonę.

Paviršutiniškai pažvelgus, gali atrodyti, kad mūsų jaunimas iš tiesų pasidavė režimo įtakai, kad jis jau nieko savarankiškai neturi savyje. Glimnazijoje ar universitete jaunuliai atsakinėja einamąjį dalyką taip, kaip jis parodytas vadovėliuose, panaudodamas visą komunistinę frazeologiją. Kai susirinkime tenka skaityti kokį nors referatą, moksleivis neįkyksti pagyrimo esamajai sistemai, nes taip jau priimta.

Bet kokio savarankiškumo užgnaužimas priverčia jaunulį gyventi dvilypį gy-

venimą: vieną — paviršutinišką ir viešą, antrą — dvasinį ir slapta. Paviršutiniškai jis yra priverstas gyventi rėmuose, kuriuos nustato režimas, o slapta jaunolis puoselėja laisvės viltį ir stengiasi kritiškai įvertinti tai, ką jam pateikia tarybinė sistema prievartos keliu. Jis vis medžiagą turi išmokyti, kaip teatro artistas savo rolę, ir visur be nukrypimų vaidinti. Jis ir vaidina. Eina į mokyklą, mokslo, atsakinėja; nei mokyns, nei mokytojas duotosios medžiagos viešai nekritikuoja, nes negali kritikuoti (partija neklysta!), lanko susirinkimus ir mitygas, jei jų negalima išvengti. Vienu žodžiu, oficialiai veda tokį gyvenimą, kokį nurodo režimas.

Tačiau kas vyksta užkulisiuose, kas vyksta už dirbtinumo ribų? Okupacijos pradžioje jaunimas stėjo į aktyvią kovą. Sunku buvo rasti gimnaziją, kur nekalbant apie aukštąsias mokyklas, kurioje ne būtų buvusi bent viena pogrindinė organizacija. Šios organizacijos leido ir platino spaudą, palaikė ryšį tarp atskirų partizanų grupių. Režimas be pasigailėjimo naikino nepaklusnūsios, išsiųsdamas juos priverčiamiesiems darbams į Sibirą. Kai kurie teroro priemonių įbauginanti stengėsi laikyti pasyviai. Tačiau dirbančiuosius sau gumui buvo galima ant pirštų suskaityti. Juo toliau, juo labiau stiprėjo teroras, ir transportas po transporto riedėjo į rytus. Vakarų lauktoji laisvė nesirodė, laisvės kovotojų gretos mažėjo, ir aukos priverstos visus pagalvoti, ar priartins aktyvi kova išlaisvinimą ar išlaisvinimą. Pati kovingiausiaji jaunimo dalis žuvo, pateko į Sibirą ar tapo išblaškyta. Pradėjo atsirasti abejingųjų, t.y. žmonių, kurie, nors ir nepripažino komunistinės sistemos teislinga, tačiau ir nematė reikalo su ja kovoti. Jie pradėjo daugiau linkti į karjerizmą, o režimas tokius priima išskėstomis rankomis. Šis reiškinys tapo ryškiai pastebimas 1949-52 m., t.y. pačiame teroro įkarštyje. Provokacijų, teroro ir šnipų pagalba saugumui pavyko suskaldyti jaunimą. Jaunimas tiesiog pavargę, jis nukraujavo nuo milžiniškų aukų reikalaujančios kovos.

(Bus daugiau)

PAIEŠKOJIMAI

Visus, galinčius suteikti žinias apie žemai išvardintus asmenis, prašome pranešti LRK paieškojimų skyriui šiuo adresu: Lietuvos Raudonoji Kryžius, (14b) Reutlingen, Gartenstr. 5, Germany.

Kurmaskas Andrius, b. Prek. ir Pram. Rūmų pirmininkas, ir dukterys.

Lapšis Ignas, s. Mykolas. Lengvelis Vincas, 1939 m. gyveno Cleveland, Ohio, USA.

Mikaitis Antanas, gyveno 5 Verner St., Stamford, Connecticut, USA.

Milašaitė Elena, gim. 1924 m. iš Tautvilų km., Laukuvos vl., Tauragės apskr.

Minotas Stasys, g. 1915 m., 1945 m. gyveno Sprenberg.

Mykolaitienė ir vaikai: Jonas (1925) ir Vera (1928), paskutinis adresas: Rebdorf ueber Eichstaett (Bayern).

JAU ŠALTA...

Spaudos žiniomis Lietuvoje prasidėjo sunki žiema. Už savaitės kitos ir šurpūs speigai apsi lankys. Tie, kurie norite savo artimuosius šiltai aprūngti, geriausiai padarysite, jei kreipsitės į rimtą ir visiem žinomą bendrovę TAZAB, kuri yra parūpinusi specialiai šiltus drabužius siuntiniams.

O ir jų kainos yra prieinamos. Štai tik keletas pavyzdžių:

Moteriški auliniai botai, šilti, geros odos, tikru kailiu išmušti, įskaitant multo mokesčius tik £4.3.0.

Vyrams ar moterims paltai, kailiniais pamuša lais, su gero kailio apikakle nuo £15.18.0.

Norvegiški megztiniai, labai geros vilnos storų siūlų nuo £3.17.0.

Didelis pasirinkimas šiltų medžiagų, šiltų apatinių baltinių. Gražių raštų ir aukštų rūšių vilnonių skarų ir skarelų.

Nesigailėsite atvykę ir asmeniškai apsilankę mūsų specialiaame lietuviškame skyriuje: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11, kuris gerbia mūsų interesantų patogumui prieš Kalėdas atdaras ir sekmadieniais nuo 12 val. iki 4 val. Visais siuntinių reikalais visada asmeniškai ar laiškais pirmoje eilėje pasiteiraukite:

TAZAB & CO. LTD.

LIETUVIŲ SKYRIUS

1, LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11.

Telf. PAR 2139

Lietuvių sportinis gyvenimas Amerikoje

Rašo Edvardas Sulaitis

Lietuvių sportinis gyvenimas Šiaurės Amerikos žemynė nėra labai gyvas, tačiau jis, pagal vietines sąlygas, yra patenkinamas. Čia didesnę lietuvių kolonijose veikla sporto klubai, yra rengiamos žaidynės, rungtynės ir pan. Taip pat rungtyniaujama ne tik savo, bet ir pabaltiečių ir kitų tautų sportininkų tarpe.

Visą sportinį judėjimą čia tvarko Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas (Faskas), kuris yra Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos vyriausias organas. Jis savo veiklą vykdo per apygardas, kurių yra trys — Kanados, Rytų ir Vidurinių Vakarų. Faskas leidžia ir sporto laikraštį, pasirodantį kartą per mėnesį, ir įvairius aplinkraščius, informuojančius sportininkų šeimą.

Dabar tenka pažūrėti į kai kuriuos svarbesnius šių metų sportinius įvykius. Visų pirma tenka sustoti ties Š. Amerikos lietuvių sporto klubų atstovų ir sporto darbuotojų suvažiavimu, įvykiu vasario 1-2 dienomis Rochesterje, N.Y. Čia buvo suvažiavę 35 atstovai iš 11 sporto klubų. Jį atidarė Fasko pirm. Dr. A. Nasvytis iš Clevelando, o pranešimus padarė Fasko, apygardų ir sporto klubų atstovai.

Metinių Š. Amerikos liet. sporto žaidynių pirmoji dalis (salės sporto šakų) buvo praverstos balandžio 12-13 dienomis Clevelande, kur dalyvavo arti 350 sportininkų. Krepšinyje pergales pelnė vyrų grupę Chicago ASK Lituanica, jaunių — Chicago LSK Neris, moterų — Toronto Vytis, jaunučių — Clevelando Žaibas. Tinklinio šakos visas tris pergales nusinešė Clevelando Žaibas, laimėjęs tarp vyrų, moterų ir mergaičių. Komandinės stalo teniso varžybas vyrų ir moterų grupėse laimėjo Toronto LSK Vytis.

Balandžio 26 d. Chicagoje įvyko Š. Amerikos pabaltiečių (dalyvavo tik lietuviai ir latviai) krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės. Krepšinyje pergalę pelnė lietuviai, kurie įveikė latvius 70:65. Taip pat lietuviai laimėjo ir stalo tenisą, nugalėję latvius 5:2, tačiau tinklinyje pergalę pelnė latviai — vyrų 3:2, moterų 3:0.

Sekantis didesnis sporto įvykis buvo birželio 21-22 d.d. Chicagoje, kai čia buvo praverstos atletikos lengv. atletikos pirmenybės, kuriose vėl tedalyvavo tik lietuviai ir latviai (apie 50 sportininkų). Vyrų grupėje čia vyravo latviai, kurie iš 17 rungčių 13-koje pelnė pirmąsias vietas, tačiau moterų tarpe lietuvaitės iš 9 susitikimų išplėšė 8 pirmąsias vietas. Čia buvo pasiekta 12 pabaltiečių varžybų rekordų ir pagerinti du lietuvių tremties rekordai.

Liepos 4 - 6 d.d. New Yorque įvyko Š. Amerikos liet. sporto žaidynių antroji dalis, ir čia buvo išaiškinti klubiniai nugalėtojai, laimėję daugiausia taškų visose sporto šakose (Clevelande ir New Yorque). Vyrų ir moterų grupėje tokiu laimėtoju išėjo Toronto LSK Vytis, o priauglio klasėse (jaunių, jaunučių, mergaičių) — Clevelando LSK Žaibas. Šių žaidynių centre buvo futbolo varžybos, kur meisterio vardą išplėšė Chicago LFK Lituanica, sumušusi praėjusių metų laimėtoją — Toronto LSK Vytį. Žaidynių nugalėtojai buvo apdovanoti medaliais, skirtais Lietuvių Tautinės olimpiados 20 metų sukakčiai paminėti.

Tollmesnis įvykis buvo pabaltiečių plaukymo ir lauko teniso žaidynės Detroitė, kuriose lietuviai laimėjimais pralenkė savo varžovus latvius (estų vėl čia nesimėtė). Plaukymo susitikimuose lietuviai iš 9 var

žybų laimėjo 7 pergales, o lauko tenise iš 5 sugriebė 3 pirmąsias vietas. Plaukyme detroitietis C. Boreišis pelnė 3 pergales. O ji pasėkė ir Mirga Mazoliauskaitė, nusiėmusi 2 pirmąsias vietas. Lauko tenise iškagietė V. Zubkutė-Zemaitienė laimėjo tris pirmąsias vietas — moterų vienetė, moterų dvejetė (su K. Kuraitė) ir mišriame dvejetė (su A. Juodikiu).

Vienas iš paskutiniųjų šių metų didesniųjų sporto įvykių buvo rugpjūčio 30. 31 ir rugsėjo 1 d.d., kai Chicagoje įvyko pabaltiečių futbolo pirmenybės, jau dalyvaujant visų trijų valstijų atstovams. Čia nugalėtojas liko neišaiškintas, nes visos trys komandos patvė po vieną pralaimėjimą ir surinko ta pati įvarečių santykį. Lietuviai varžybose nugalėjo estus 1:0, latviai lietuvius 2:1 ir estai latvius 2:1.

Tenka pažymėti, jog jau vienas sporto klubas — Toronto LSK Vytis minėjo savo 10 metų gyvavimo sukaktį. Taip pat ir kitiems klubams jau artėja jų veiklos dešimtmečiai, kuriuos rengiamasi tinkamai paminėti. Lietuvių sportinės veiklos Š. Amerikoje sukačiai paminėti rengiamasi išleisti ir specialų leidinį, kuriame bus sporto klubų, apygardų aprašymai, naillustruoti gausiu nuotraukų pluoštu. Leidinį redaguoja Edvardas Sulaitis (1330 So 51st Ave., Cicerio 50. Ill., USA), kuris praėjusiais metais suredaguavo ir išleido „Lietuvišką krepšinį“, o šiuo metu dar redaguoja „Sporto žinių“ laikraštį.

Atsiūsta paminėti

IST Korpi Neo - Lithuania, informacinis leidinys. Nr. 1. Tai Amerikoje atstovaujančių studentų korporacijos Neo - Lithuania leidinys, kurio šimė Nr. 1 rašo Dr. J. Paplėnas (Mūsų uždaviniai), A. Augustinavičienė (Filialo Lietuanica ir Toronto suvažiavimas). Dr. B. Nemickas (Neo - Lithuania kelias laisvojoje tremtyje). S. Mažulis (Kodėl aš įstojau į Neo - Lithuania) ir kt.

ATEITIS, 1958 m. Nr. 7. Rašo: J. Vaišnora, MJC, J. Sakalas, A. Sušinskas, N. Arimas, N. Narutė, S. Liulavičiūtė, J. Damašienė, J. Gailiūstė, J. Staškevičius, J. Jurgelevičiūtė, E. Sulaitis, Pr. Naujokaitis.

SV. PRANČISKAUS VARPELIS, 1958 m. Nr. 9. Turinys: Marija ir lietuvių tauta, Alverna, prel. Pr. Juro malda, Šv. Rašto grožis, Dievas juos pašaukė, Trečiojo ordino idealai, Tarptautinės darbininkų jaunimo organizacijos šūkiai, Šv. Kazimiero palaikų saugojimas, Katalikų pasaulyje, Pasaulyje pasižvalgus.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1958 m. Nr. 9. Turinys: Nuosmukis, Ar kančia beprasme? Angelai sargai, Pasaulėžiūros ribos, Krikščionybės kelias Lietuvon, Sąžinė, Kas yra tiesa? Jaunimo dvasios vadovas, Pabaltijo žurnalisto žygis, Iš filmų pasaulio.

LIETUVIŲ DIENOS, 1958 m. spalio. Šiame numeryje: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas (V. Mažulis), Pasaulio Lietuvių Bendruomenės keliu (S. Barzdukas), Tai bent piršlybos (Ad. Daukantas), Poezija (K. Bradūnas), Ieškom vietos mažajai Lietuvai (prof. K. Pakštas), Pas Punksko lietuvių svečiuose (S. Narkėliūnaitė), Mes neklumpame (V. Rusokaitė - Pajaujienė), Akstinai ir pareiga (J. Kajeckas), Veidai ir vaizdai, Ką veikia skaitytajai. Angliškame skyriuje rašo O. Bačkienė, J. Audėnas, A. Bernotas ir kt.

Rinktinės mintys

Lietuvių Dienų leidykla išleido Juozo Prunskio sudarytą knygą Rinktinės mintys.

Tai aforizmų rinkinys, išmintingų posakių, ausrinių minčių. Svarbiausia — didelis rinkinys (326 psl.).

Ką jis duos skaitytojui?

Tai galėtų būti ir labai populiari knyga, nes žmonės mėgsta savo reikalui pasinaudoti kitų išsunkta išmintimi. Mūsų juk tau ta yra turėjusi gausybę patarlių ir priežiūrų, kuriuose reikėsi tautinės filosofijos riestų branduolių. O šiuo rinkiniu sulaukoma tokios filosofinės išminties grūdų iš daugelio tautų ir daugelio amžių. Tai išskirtiniai posakiai, surinkti iš įvairių rašytojų ir filosofų, auklėtojų ir sociologų, religininkų ir mintytojų raštų. La bei malonu, kad rinkinio sudarytojas į šį minčių internacionalą yra įtraukęs nemažą ir lietuviško grūdo. Lietuviui skaitytojui skirtoji knyga dėl to žymiai praturtėjo ir sulietuvėjo.

Medžiaga knygoje paskirstyta dalykiškai, atrodo, pačiu geriausiu ir vieninteliu įmanomu būdu. Tą daugybę skyrių sunku būtų čia išvardinti, bet knygos rankoje dar neturėjęs skaitytos sudarytojas vaizdą, jei suminėsim bent keletą, pvz.: karas, katalikybė, Klaipėda, laikraštis, taimė, Lietuva, liežuvis, moterystė, motina ir t.t. ir t.t.

Pats knygos sudarytojas bus daug darbo įdėjęs ir jis pats žino, kad knygoje bus trūkumų. Jų gal šiek tiek ir yra (pvz., tokių gražių ir išmintingų posakių yra apie lietuvišką Klaipėdą, apie Vilnių, bet nėra apie Kauną, kurį yra išgarbinę ne vienas poetas ir nepoetas ir kuriame yra buvęs dažnas lietuvis), bet tai nemažina knygos vertės.

Tokių rinkinių minčių pasiskaitydavome tik sieniniuose kalendoriuose (o dabar turėsime vėl progos pasiskaityti iš Nidos leidžiamojo 1959 m. kalendoriaus!) ir mėgome skaityti. Dabar, štai, visa knyga!

K. Abr.

IS „RINKTINIŲ MINČIŲ“

Pajuokos bijo ir tas, kuris jau nieko pasaulio nebeįžino.

N. Gogol

Motina, reikia bučiuoti kiekvieną žemės pedą, kurią yra palietusi tavo pėda.

H. Heine

Gerumas yra didžiausioji jėga pasaulyje.

G. von Oer

Mums netrūksta idėjų, o žmonių, kurie jas vykdytų.

H. Balzac

Ar norite, kad žmonės gerai apie jus kalbėtų? Tai jūs patys apie save gerai nekalbėkite.

Bl. Pascal

Ig. Šmigelskis

LAUKIMAS

Prabėgo man gyvenimas,
Lyg Nemunu vanduo.
Gyvenimas mane nualino,
Lyg žemę ruduo.

Nežydi laimės sodai
Rožių kerais.
Tik vargas alkanas ir juodas
Su ilgesiu ateis.

Tegu jį sau skina,
Tegu renka žiedus,
O aš grįšiu tėvynėn.
Ten gana laimės bus.

Ten amžinos lėlijos,
Lėlijom lietus lyja.
Sava žemė priglauso mus,
Kaip motina vaikus!

Kas sako prakalbą, visada turi žiūrėti, kad išsemtų temą, ne klausytojus.

W. Churchill

Visa, kas pasaulyje yra didelio, ateina pro kentėjimų vartus.

A. Jakštas

Mes visi skundžiamės, kad nėra laiko, o elgiames taip, lyg jo turėtume begalės.

Seneca

Patyrimas per daug dažnai mus moko, kad žmonėms sunkiausiai yra suvaldyti liežuvį.

B. Spinoza

Neapkęsti žmonių yra lyg sudeginti savo namus, kad sunaikintum žiurkę.

H.E. Fosdick

Pesimistas yra asmuo, kuris serga jūros liga per visą savo gyvenimo kelionę.

Anon

Niekas taip nepriartėja prie beprotybės, kaip pyktis.

Cicero

Didelis poetas yra vertingiausia tautos brangenybė.

L. Beethoven

Aš nekeičiau savo nenugalimos skaitymo meilės už visos Indijos turtus.

E. Gibbon

Dažnai gyvenime patiri, kad knyga yra geresnis draugas, negu žmogus.

Settembrini

DĖL KALENDORIAUS

Gerbiamieji Poniai!

Prisiunčiu pinigų už kalendorių, kuris gal dar ir nepradėtas spausdinti, bet reikia manyti, kad prie N. Metus aš jo sulauksiu, kaip garbingo svečio iš Anglijos sostinės Londono, kuris pas mane bus laikomas garbingo vietoj, kaip kelionės, dar bū ir visokių reikalų vadovas, kadangi vis kas bus lietuviškai užrašyta. O kur lietuviška, ten viskas ir miela! Kas bus lietuviškam kalendoriui užrašyta, visuomet stengsiuos perskaityti kiekvienos dienos nuplėštą lapelį. Aš tikiuosi, kad ir 1960 m. nepamiršit mūsų aplankyti su lietuvišku kalendorium!

J. Jankaitis

Selkirk, 1958 X.26.

KNYGOS

Mažoji Lietuva — 36 šil. 8 penai.

Šv. Raštas, Senas Įstatymas, 2 tomai — 7 svarai 14 šil.

Rinktinės mintys (Tautų išmintis) — 1 sv. 9 šil. 8 penai.

Ir nevesk į pagundą — 1 sv. 2 šil.

Trys žodžiai (arba Gyvenimo magija) — 14 šil. 8 penai.

„The Evening Song“ (Pasakos, legendos anglų kalba) — 1 sv. 2 šil.

Lithuanian Folk Tales — 1 sv. 13 šil.

A. Vaičiulaitis — Aukštinė korpelė. Pasa- kų rinkinys. Daug iliustracijų. Graži do- vana vaikams. Kaina 30 šil.

Įvairios maldaknygės, žemėlapių, siun- tinėlių Lietuvon, liet. plokštelės, periodi- ka. Prašau neuždelsiti, atsiskaityti už gau- tus toms liet. Enciklopedijos.

Rašyti: DAINORA, 49, Thornton Ave, London, W.4.

(E) Traukiniai čia — o tvarkaraščių nėra. Iš vienuos žurnalo „Svyturio“ suži- nomu, kad dar ir dabar Lietuvoje nėra iš- leistų traukinių tvarkaraščių. Žurnale pa- stebima: „Geležinkelio ir autobusų trans- porto darbuotojai galėtų išleisti mūsų res- publikoje kursuojančių traukinių bei au- tobusų judėjimo tvarkaraščius, ir kiekvie- nas pats susižinojtu, kada ir kaip jam pa- togiausia keliauti.

Atgailos Sakramentas

Bažnyčia oficialiai moko: Atgailos Sa- kramentas, arba išpažintis, yra Kristaus įsteigtas, kuriuo besigalinčiam žmogui už savo nuodėmės ir jas išpažįstančiam, at- leidžiamos po Krikšto padarytos nuodė- mės. Kristaus žodžiai: „Imkite šventąją Dvasią. Kam nuodėmės atleisios, tam jos atleisios, ir kam sulaukysite, jos sulauky- tos“, suteikė galią apaštalams, o per juos ir visiems savo įkurtosios Bažnyčios vys- kupams bei kunigams ir jie tikru, Dievo suteiktu autoritetu, klausio penitento išpa- žinties, duodami ar sulaukdamai išsišimą, uždėdami tinkamą atgailą. Visiškai ir to- bulam nuodėmių atleidimui, iš penitento pusės reikalinga gailėsčio, nuodėmių išpa- žinimo ir atsisieimo — atgailos atlikimo. Nuodėmklausis turi šventą pareigą grie- čiausioje paslaptėje laikyti ne vien iš- girstas nuodėmes, bet ir visa, kas peniten- tui gali padaryti nemalonumų ar pačią iš- pažintį ap sunkinti. Bažnyčios įstatymai kuo griežčiausiai įsako, kad sakramenti- nės išpažinties paslaptis turi būti neliečia- ma, ir nuodėmklausis, kuris drįstų kokių nors būdu sulaužyti šią paslaptį, būtų smarkiausiai baudžiamas (Kanonai 889, 2369, 2368).

Sakramentinės paslapties pagrindas yra paskatinti tikinčiuosius ne tik nebijoti At- gailos Sakramento, pačioje išpažintyje nie ko neslėpti ir nesidrovėti, bet priešingai, eiti prie kalykskos su pilnu pasitikėjimu ir atverti tenai nors ir blauriausias gyveni- mo ir sąžinės žaizdas. Išpažintyje viskas apgaubta gilia paslaptimi. Čia Dievas pa- sirodo žmogui begalinio gailingumu, Bažnyčia — kaip didžioji ir niekuo nepa- keičiama žmogaus auklėtoja. Pažvelkime ką apie išpažintį sako žymieji vyrai. Gar- sus anglų rašytojas žurnalistas, poetas, po- litikas, filosofas G.K. Chesterton, 1922 m. atsivertęs į katalikybę ir nuo to laiko jos gynėjas, sako: Tik katalikas po gerai at- liktos išpažinties tegali pajusti tikrąją gy- venimo laisvę ir kaip kūdikis džiaugtis saulėtomis gyvenimo dienomis. Visi kiti laisvamaniai yra didžiausi gyvenimo ver- gai. Bažnyčia yra laisvės nešėja“. Gydyto- jas Dr. Fiessinger: „Yra tikra, kad prislė- gimo padėtyje išpažintis veikia kaip tikras gydas balzamas, kuris pašalina baimės jausmą ir pažadina jau dingusią viltį“. Gi- lūs mintytojas filosofas Pascalis mus mo- ko: „Laimė nėra nei už mūsų, nei mūm- se, o Dievuje. Kada mes jį atrandame, ta- da laimė yra visur!“

P. Daukys, MIC

Pamaldos

ROCHDALE — lapkričio 16 d., 11.30 val.

NOTTINGHAM — lapkričio 23. 12.15 val.

The Baltic Review Nr. 14

Naujajame „The Baltic Review“ nume- ryje lietuviškais klausimais rašo Juozas Audėnas („Gyulių ūkis Lietuvoje“); kiti lietuvių straipsniai: Pr. Ancevičius ir K. Račkauskas. Dar rašo: K. Drzileja, J. Kles- ment ir L. Vahter.

HITLERIS

IR JO GENEROLAI

7. Nepavykęs Stauffenbergo pirmasis bandymas

Stauffenbergas, turėdamas vos tris pirštus, tikrai negalėjo susprogdinti bombos. Tačiau, apsisprendęs likviduoti Hitlerį su- sprogdinant bombą, jis pradėjo lavintis šioje srityje ir bombos degikliui patraukti įsitaikė net specialų mažą prietaisą. Šio- kiu būdu jis įsigijo gerą patirtiką.

Kai Stauffenbergas pasirodė įvykdyti atentatą, samokslininkai pradėjo laukti šiam tikslui patogios progos. Pagaliau to- kia proga atėjo 1943 m. gruodžio 26 d. Hit- lerio vyr. būstinėje buvo šaukiama karo vadų konferencija. Į ją buvo kviečiamas ir rezervinės armijos šefo pavaduotojas, generolas lt. Friedrich Olbricht, kuris bu- vo vienas aktyviausių samokslininkų. Jis sąmoningai atsisakė vykti į konferenciją, teisinimasis liga, ir savo vietoj įgaliotoj dalyvauti Stauffenberga.

Stauffenbergas, slėpdamas savo portfe- lyje bombą, nuvyko į Hitlerio vyriausiąją būstinę, kuri buvo Rastenburgė, Rytprū- siuose. Nežinint stiprios apsaugos ir kont- rolių, Stauffenbergo pavyko įsinešti port- felį į konferencijos salės priekambarį. Tačiau šį kartą nepavyko pasiekti tikslo, nes Hitleris staiga atšaukė konferenciją ir susirinkusieji turėjo išsiskirstyti. Tai bu- vo pirmutinis Stauffenbergo ir paskutinis samokslininkų bandymas nužudyti Hitlerį,

nes iki 1944 m. liepos mėn. neatsirado dau- giau progų atentatui įvykdyti.

8. Liepos 20 d. atentatas

Ilgai laukė samokslininkai, kol vėl pasi- taikė puiki progą Hitleriui likviduoti. 1944 m. liepos 20 d. Hitleris šaukė savo būsti- nėje, Rytprūsiuose, svarbią kariuomenės vadų konferenciją, į kurią atsargos armi- jos štabas pasiuntė Stauffenberga.

1944 m. liepos 20 d. rytą Stauffenbergas ir jo pavaduotojas Werner von Haften nuvyko į Rangsdorfo aerodromą, kuris bu- vo į pietus nuo Berlyno. Netrukus atvyko gen. Helmut Stieff ir jo pavaduotojas.

Generolas Stieff, kurio pareiga buvo pa- rūpinti sprogmenų, turėjo pagaminti dve- jų svarų dydžio bombą su laiko - delsia- muoju degikliu. Stauffenbergas gautąją bombą įvykiojo į baltinius ir įsikio į sa- vo portfelį kartu su oficialiais štabo dokumentais. Čia pat jis turėjo ir porą ma- žų replių, kuriuos jam buvo reikalingos stiklinei kapsulei sutraiskinti.

Specialus lėktuvas atvežė juos visus iš Berlyno į Rytprūsius ir nusileido lo v. 45 min. netoli Rastenburgos. Likusi apie 9 my- lių kelią iki Hitlerio būstinės samokslinink- kai vyko automobiliu. Netrukus jie paliko saulėtą ir žalumynuose paskendusį Rytprū- sių kraštovaizdį, ir automobilis pasislė- pė tankiame, saulės spindulių nepralei- džiančiame lapuočių miške.

J. VARIČIUS

BARAVYKININKU KAMPELIS

Sovietų pasiuntinybės jau užsisakė Maskvoje didelius šampano ir ikros kiekius, kad galėtų tinkamai atšvęsti tą istorinę dieną, kurią JAV pripažins Raudonąją Kiniją, Čiangkaišeką paleis pensijon ir „ramybės dėlei“ pasitrauks iš dabartinę pozicijų.

Pasirodo, jog lašiniai ant pilvo, stora čekių knygutė ir geras gyvenimas verčia pamiršti iškilmingiausius pasižadėjimus, am žinas priesaikas ir net savo artimųjų vargą.

Išparduodame ir mes savo moralinius įsitikinimus, užmerkiame akis prieš brolių, seserų bei kitų tautiečių vargą. Pro la šinius nebejaudiname sąžinės griaužimo. Prieš lo metų, kai į užjūrius nuvykę tremtiniai teturėjo vienas padoriai kėlnes, Balfui netrūko aukų. Šiandien, kai visi įsikūrę, praturtėję, kai daugelio automobiliai didesnis už tremtinio kambarėlį Vokietijos stovykloje, Balso išdās tuščias. Tautiečiai „nebeturi pinigų“ ir nuo nuolatinio aukojimo „baigia elgetomis“ išeiti.

Kas bus, kai Raudonoji Kinija bus pripažinta? Labai galimas dalykas, kad rusams bus dovanotos Pabaltijo valstybės. Kaip aimanuosi ir verksime, kaip vakarų demokratijas ir jų vadus keiksime! Bet ką atsakysime, kai jie įžūliai šypsodamiesi pakis mums panosėn mūsų pačių apyskaitas ir tars: „Štai jūs patys nesirūpinote savo tautos likimu, nesirūpinote vargstančių brolių gyvybės išlaikymu, tai ko jūs norite, kad mes — svetimieji jums rūpintumės. Kiekvienas gauna tai, ką jis užsitarnavo“.

Gaila, kad savo metu generolui Mac Arthur nebuvo leista apkarpyti raudoniešiams nagus. Ir Pekingas ir Maskva šandien būtų daug ramesni.

P.J. Šateikis, tas mielas tautietis, kuris visus baravykininkus šnipais laiko, „E.L.“ Nr. 36 davė labai būdingą pavyzdinį anekdotą. Trumpai kartojame:

Žingsniuoją senovės lietuvių po laimėto karo namo. Pats eina pirmas. Iš paskos seka jo belaisvis gudas. Pakeliui pastarasis suranda ažuolinį baslį ir tvvoja juom mūsų protėviui per galvą. Baslys lūžta, galva atlaiko. Lietuvis po to varosi toliau belaisvi pirma savęs.

Ar ne puikiai čia pavaizduotas mūsų būdas? Kol basliu galvon negauname, tol ne dirbame smegenimis. Ir peržvelgę savo tautos istoriją kiek daug pavyzdžių rasime, kur svetimieji mums galvon tvvoja, bet

ši neatlaikė, o buvo perskelta, sukrūvinta. Ir vien dėl to, kad nesugebėjome ar nenorėjome (nenorime sakyti — tingėjome) protu pasinaudoti. Dar ir šandien to „gerojo“ privalumo nesame nustoję, dar per daug leidžiame kitiems už mus galvoti, o mes patys kaip žioplūkai, niekuo nesirūpindami, ramiai žingsniuojame.

Bet receptas geras. Gaila, Londone ažuolinių baslių sunku gauti. Prie progos baravykininkai pasirūpins jų iš Lietuvių Sodybos ir įteiks įvairiems mūsų veiksmams, snaudžiantiems veikėjams, kultūros nuosmukininkams ir pan. Gal tuomet, kai mes vienas kitą basliu per galvą pašventinsime, imsime daugiau galvoti, daugiau savo proto jėgas panaudoti.

Kas gali būti patenkinamai smagus vietoje keleto gardžių patiekalų prarijės vien tik tabletę? Nieko stebėtina, jei mokslininkai yra visa galva paskendę tyrinėjimuose, skaičiuodami, kiek kalorijų proporcingai žmogaus kūnas reikalauja proteino, vitaminų ir kitų įvairių vienetų. Suradę porciją, jie pagal tai sudarys tabletes, ir dėl to jokie patiekalai bus jau nebereikalingi. Gyvenimas, gal būt, dėl to palengvės. Atkris reikalingi produktai, ruošti juos virti ar kepti, o paskui tvarkyti virtuvę ir plauti indus. Kad būtų sotus, užteks tik vandens stiklo nuryti tabletei.

Tik vargu ar daug susiras tokių, kurie bus patenkinti tokiu maitinimosi būdu. Juk valgymo vyksmas sukelia tam tikro pasitenkinimo: žmogus smagėja, jam darosi maloniau. Išskyrus retus atvejus, valgoma ne tam, kad gyvybė būtų išlaikyta, bet dėl to, kad yra noras valgyti. Aiškiai įrodyta, kad jeigu žmogus verčiamas valgyti ne tai, ką jis nori ar ko net visai nenori, tai toks valgymas neduoda jokios naudos. Vien tik apetitas pateisina gerą valgymą ir geras jo pasekmės. Gal tyrinėtojų ir pasisėks sukelti dirbtinį apetitą, bet jau tikriausiai tik ne tabletėmis. Ne tik smagu pavalgyti, kai žmogus yra alkanas, bet ir patys valgymo įpročiai dienos kalendoriuje teikia malonų įvairumą. Valgoma tarp ryto, pietų ir vakaro. Dėl to diena, kaip ir metai, turi savo laikotarpį, ir pagal juos keičiasi ir žmogaus nuotaika. Žmogaus rytinis „aš“ yra visai skirtingas nuo popietinio. Be to, senas ir visiems žinomas paprotys, kad valgant susidaro progos sueiti su draugais. Geriausios kalbos dažniausiai vyksta prie vaišių stalo. Abejotina, ar praėjus laikų geriausi kalbėtojai būtų galėję ką nors įdomaus pasakyti, jei būtų tik riję tabletes... Net ir mandriausia šeimininkė vargu išdrįstų išsiuntinėti kvietimus į vaišes su priedu: „Tabletės 6 - 8.30 val.“.

Nuo nežinomų laikų bendras valgymas buvo socialinio bendravimo pagrindas. Maistas ir gėrimas yra tam tikra priemonė, kuri sudaro jaukią aplinką ir išjudina kalbas. Žmonės turi progos sueiti prie poliruoto apskrito, žvakių apšviesto stalo, žėrinčio sidabru ir kristaliniais indais, ar prie paprasto kaimo užiegos — karčiamos stalo išgerti alaus, ar net prie kasdieninio arbato stalo žiemos vakarais. Visi tie stalai sukelia kalbas. O kur kalbama, ten tarpsta ir žmoniškieji santykiai. Tai yra degtukų dėžutė, kur mintys veisiasi, o žodžiai ir juokai yra tos kibirkštys, kurios apšviečia kelią nuo minties iki minties.

Nejauku darosi atsiminus, kad chemikai jau dabar gali reguliuoti širdies mušimus. Daktarai gali pakeisti žmogaus būdą, darydami visokius „triukus“ su žmogaus liaukomis. Gal būt, ateis ir toks laikas, kada žmogui visai išnyks reikalingas galvoti ir jis nebejaus jokios baimės. Visa tai bus pasiekta tablečių pagalba.

O tuo tarpu — ir kad tas tarpas būtų dar labai ir labai ilgas — gaminkime mūsų valgių patiekalus ir jų virškinimą atlikime mes patys.

O. Kairiūkštienė

(E) Kolorado vabalų grėsmė Lietuvos bulvių derliui. Žemės ūkio augalų karantino inspekcijos žiniomis pavojingas bulvėms Kolorado vabalas esąs paplitęs maždaug 200 km juostoje nuo Baltijos jūros, ypač Pagėgių, Šilalės, Šilutės, Tauragės, Priekulės, Rietavo, Varnių, Telsių, Salantų rajonuose. Pavojus užsikrėsti dar gresia Klaipėdos, Kretingos, Plungės, Sedos ir Kaliningrado rajonams.

Jauna mergaitė nuėjo pas daktarą. Kai tas pradėjo tikrinti jos širdį, tai ji tuoj pa klausė: „Ponas daktare, ar girdite, kaip sulaužyta mano širdis nuo nelaimingos meilės?“.

ŽVAIGŽDĖS IR JŪS

KAIP TAI JUMS SEKANČIAI SAVAITEI NUMATO LAUMĖ

SKORPIJONAS (gimusiems tarp spalio 24 d. ir lapkričio 23 d.):

Piniginiai sunkumai gali persimesti į naujas vėžes. Geri bičiuliai pagelbės nugalėti visus sunkumus. Laimingi skaitmenys: 1, 13.

SAULYS (lapkričio 24 — gruodžio 22):

Patartina atsargiai elgtis su pažįstamais. Kantriai laukdamas visais reikalais pasieksi pagelėjimą rezultatų. Laimingi skaitmenys: 12, 28.

OZYS (gruodžio 23 — sausio 20):

Numatomos didelės permainos. Nauja draugystė padės praversti ambicingus planus. Laimingi skaitmenys: 3, 21.

VANDENIUS (sausio 21 — vasario 19):

Abejotinas reikalingas susitvarkys palankiai. Kai kas pažįstamų stengsis jūsų gyvenime daryti kliūčių. Laimingi skaitmenys: 17, 30.

ZUVYS (vasario 20 — kovo 20):

Esi per daug nekantrus — tuo tik kenki sau. Būk atsargus su savo bendradarbiu, nes nukentėsi. Laimingi skaitmenys: 8, 26.

AVINAS (kovo 21 — balandžio 20):

Palankus laikas įvairiems pasitarimams ir susitarimams. Naminiai asmeniškai nemalonumai išsilygins. Laimingi skaitmenys: 2, 20.

BULIUS (balandžio 21 — gegužės 21):

Reikšmingas ir naudingas pasiekimas draugų tarpe. Gera savaitė sveikatos reikalams tvarkyti. Finaisinė padėtis pagerės. — Laimingi skaitmenys: 11, 29.

DVYNIAI (gegužės 22 — birželio 21):

Naminis sugyvenimas vystysis palankiai. Nepraleisk geros progos pagerinti materialinei padėčiai. Laimingi skaitmenys: 7, 25.

VEZYS (birželio 22 — liepos 23):

Puikiai kryptimi slenka jūsų gerovė. Nepasiduok tinginiui. Judrus veiklumas išeis jums į naudą. — Laimingi skaitmenys: 4, 16.

LIUTAS (liepos 24 — rugpjūčio 23):

Būk atsargus namuose ir darbovietėje. Neišleisk ir neaiškius bižnius, o sąžiningai vykdyk savo pareigas. — Laimingi skaitmenys: 6, 9.

MERGELE (rugpjūčio 24 — rugsėjo 23):

Palankus laikas svarbiems reikalams atlikti. Pasistenk sueiti į glaudesnius ryšius su reikalingais asmenimis. — Laimingi skaitmenys: 5, 23.

SVARSTYKLĖS (rugsėjo 24 — spalio 23):

Nenusimink, jei numatyti planai neįvyksta. Daugiau kantrybės, ir pamažu ateis pagerėjimas. — Laimingi skaitmenys: 10, 14.

PRIMAME IŠSIŪSTI DOVANŲ SIUNTINIUS Į TSRS

iš organizacijų, siuntinių firmų ir paskirų asmenų. Mūsų įstaiga sutvarko TSRS licenzijų formalumus ir per 24 valandas pasiūnia kiekvieną siuntinį, pilnai apdraudusi jį.

Igalioja persiuntimo įstaiga:

CHARLES S. WHITE,

245, REGENT STREET, LONDON W.1

Siuntinių Tarnybos Skyrius:

21/22, GREAT CASTLE STREET,

OXFORD CIRCUS, LONDON, W.1.

Tel.: MAYfair 4869

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 5 val. popiet pirmadieniais — penktadieniais.

BOKITE TIKRI, KAD JUMS BUS GREIT IR MANDAGIAI PATAENAUJAMA!

AR PAGALVOJAI,

kad siuntinys į Lietuvą keliauja mažiausiai 6 savaites? Nors Kalėdos mums atrodo dar toli, tačiau spalio mėnesį išsiųstas siuntinys pasieks adresatą pačiu laiku. Mes siunčiame siuntinius tiek Lietuvon, tiek ir į kitus kraštus. Persiunčiame siuntinius pačių siuntėjų prekių, taip pat ir pagal mūsų kainoraščius iš savo turimų sandėlių. Visų rūšių patarnavimas atliekamas greit ir pigiai. Siuntinių pristatymas garantuotas. Mūsų firma jau Londone veikia nuo 1946 metų. Mūsų ilgametė patirtis ir mūsų sąžiningumas yra žinomas nuo seniai. Siunčiame taip pat visų rūšių vaistus. Reikalaukite mūsų kainoraščių ir rašykite mums su pasitikėjimu.

P & B SUPPLY CENTRE LTD
Sa Thurlow Place, London S.W.7

**KAS - NE - KAS, O LIETUVIS LIETUVIUI
TIKRAI GERIAUSIAI IR PIGIAUSIAI
PATARNAUS!**

BALTIC STORES LTD.

(savininkas Z. Juras)

421, Hackney Rd., London, E.2.

Tel. SHO 8734

JĮ SIUNČIA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ,
Į SIBIRĄ IR BET KUR.

Lietuviškus kainoraščius galite gauti visados.

KALEDINIS MAISTO SIUNTINYS

3 sv. sviesto, 3 sv. taukų, 1 sv. šokolado, 1 sv. saldainių, 2 sv. kumpio, 1 sv. ryžių, 1 sv. kakovos, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinų, 1 dėž. šprotų ir 20 cigarečių.

Tokio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis £8.10.0.

Mūsų atstovas Manchesteryje yra:

A. Kuzmickas,

67, Cromwell Rd., Eccles, Manchester.

Taigi arčiau gyvenantieji lietuviai su užsakymais gali kreiptis į jį ir per jį taip pat gauti medžiagų pavyzdžių.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ

Lietuvių Prekybos Bendrovė siunčia dovanų siuntinėlius į Lietuvą pigiausiai, nes ji siuntėjams taiko urmines prekių kainas. Maloniai prašome tuo įsitikinti, palyginant mūsų prekių kainas ir patarnavimo mokestį su tuo, ką siūlo kiti. Pas mus užsakomi 25 svarų vertės siuntinėliai išvežami be jokių pasiuntimo mokesčių! Tokiu atveju mokama tik už prekes, kurios kataloge apskaičiuotos jau su sovietiniu muitu.

Didžiojoje Britanijoje gyvenantiems tautiečiams teikiame kreditą.

Būdami urmininkais, galime priimti užsakymus prekėms pagal bet kurios firmos kainininkus arba specialius standartinių siuntinių pasiūlymus, suteidami 5 proc. nuolaidos nuo kitų siūlomų kainų!

Mielai siunčiame ir pačių klientų supirktas prekes.

Lietuvių Prekybos Bendrovė turi LATVIŲ ir ESTŲ skyrius, kurie į laiškus atsako latviškai ir estiškai. Kvieskite draugus pabaltiečius pasinaudoti mūsų lietuvišku patarnavimu!

Maloniai kviečiame kreiptis į mūsų atstovus:

K. PAUKŠTYS, 17, Beckingham Rd.

(off London Road) Leicester.

E. IGNAITIS, 2, Russell Str.

(off Trinity Road) Bradford.

arba pas mus Londone:

LITHUANIAN TRADING COMPANY

1 A, HUNT STR., LATIMER ROAD,

LONDON, W.11

tel. PARk 1643

(Tarp Shepherd's Bush ir Latimer Road požeminio traukinio stočių).

SUMAZINTI ĮPRASTINIAI MOKESČIAI!

VAISTAI TIESIOG IŠ VAISTINĖS.

Visuomet atsiminkite, kad mūsų firmoje visi VAISTAI

paruošiami ir tvarkomi profesionalų vaistininčių, ir dėl to jūs galite būti tikri, kad jums visuomet bus gerai patarnaujama, kai turėsite reikalų su mumis.

Kai jums tenka siųsti vaistus savo giminėms į Lietuvą, prašom nesivaržyti ir klaustis mūsų vaistininčių patarimų.

Mūsų naujasis kainoraštis, kurį jūs, be abejo, jau turite, leis jums suprasti, kaip mes sprendžiame tuos visokius klausimus.

Be vaistų, mes dar turime didelį pasirinkimą kitokių prekių prieinamomis eksporto kainomis. O per mus jūs, be abejo, galite siųsti ir savo supirktąsias prekes.

Pabandykite nuo šiol siųsti per:

ACTON PHARMACY (EXPORT) LTD.,

24, CHURCH ROAD, LONDON, W.3, England.

Tel.: ACOrn 0712.